

قلم‌هایی که اثر هنری می‌شوند

گفت‌وگو با هنرمندی که حروف و کلمات را روی مداد می‌تراشد، کاری که ریسک‌زاد و هر لحظه احتمال شکسته‌شدن دارد و آثار نهایی‌اش در شبکه‌های اجتماعی مورد استقبال قرار گرفته است

روزنامه‌نگار

پرونده

همه ما برای نوشتن از مداد استفاده می‌کنیم و بسیاری از هنرمندان هم هستند که با همین مداد، نقاشی‌های خارق‌العاده یا نوشته‌های ماندگاری را خلق می‌کنند. اما تا حالا به این فکر کردید که همین مداد، خودش هم می‌تواند به یک اثر هنری شگفت‌انگیز تبدیل شود. «صادق شفیعی»، هنرمندی است که تصاویر مثبت کاری‌هایش روی مداد بارها در شبکه‌های اجتماعی پربازدید شده و مورد توجه قرار گرفته است. او سال‌هاست در این هنر مشغول به کار است و خیلی اتفاقی تصمیم به ساخت آثار هنری با تراشیدن مدادها گرفته است. در پرونده امروز زندگی‌سلام با این هنرمند درباره نگاه متفاوتش به مدادها، مراحل تبدیل مداد به یک اثر هنری، چالش‌های آن و... گفت‌وگو کردیم که در ادامه خواهید خواند. با ما باشید.

فارغ‌التحصیل دانشگاه شرق لندن هستم

«من صادق شفیعی هستم، ۳۷ ساله، اهل تهران و فارغ‌التحصیل رشته سیستم‌های اطلاعات تجاری از دانشگاه شرق لندن. در صنعت آی‌تی به عنوان مدیر محصول نرم‌افزار مشغول به کار هستم. بنابراین در طول روز در یک محیط اداری، درگیر تجزیه و تحلیل سیستم و فرایندهای رایانه‌ای هستم.»

او با این مقدمه درباره ورود به دنیای هنر می‌گوید: «درباره سابقه هنری‌ام باید بگویم که قبل از ۳۰ سالگی، هیچ سابقه هنری نداشتم و تا آن زمان در هیچ کلاس هنری شرکت نکرده بودم. در ۳۰ سالگی از روی حس کنجکاوی و علاقه‌ای که به نگارش و خوشنویسی داشتم، یک بار رفتم و قلم و دوات و مرکب و کاغذ خریدم و با یک کتاب خودآموز نستعلیق شروع به تمرین نستعلیق کردم.

همین‌طور جسته‌گریخته، چندسالی گذشت و من نستعلیق را تا حدی یادم گرفتیم و همیشه به این فکر می‌کردم که به محضر یک استاد بروم و به شیوه اصولی‌تر ادامه بدهم اما هیچ‌وقت فرصت آن پیش نیامد. تا همدین یک سال پیش که چند جلسه‌ای خدمت‌یکی از اساتید خط‌ثلث در تهران رفتم و همیشه به فرم نوشته‌ها و تایپوگرافی حروف خیلی دقت می‌کردم. همچنین در این مدت، یک بار در اینترنت دیده بودم که یک هنرمند، حروف انگلیسی را روی یک مداد تراشید و لی از کنارش رد شده بودم و توجهی نکرده بودم.»

همه از اولین طرحم استقبال کردند

«شفیعی» درباره این که جرقه مثبت کاری روی مداد از چه زمانی برای اولین بار در ذهنش زده شده، می‌گوید: «آذر سال ۱۳۹۸ نزدیک تولد یکی از دوستان صمیمی‌ام بود که در آن مدت خیلی به من کمک کرده بود و خیلی به من لطف داشت. من برای تهیه هدیه مطلوب برای او از نظر خودم، پول کافی نداشتم. بعد از مدتی که فکر کردم، تصمیم گرفتم برایش یک کار دستی درست کنم. بیکه‌یوآدان کلیپ افتادم و تصمیم گرفتم که اسمش را روی مداد اجرا کنم و بنتراشم. رفتم تیغ و مداد تهیه کردم و یک چند روزی با این‌ها سر و کله زدم تا این که طرح اولیه را با حروف انگلیسی درست کردم. خیلی فرصت نداشتم که زمان زیادی روی آن کار کنم. وقتی روز تولد دوستم در جمع، آن

را به او هدیه دادم با آن طرح اولیه بسیار معمولی که از نظر خودم داشت، همه استقبال کردند و تشویق کردند که بقیه اسامی را هم درست کنم. من هم شروع کردم و طی مدت کوتاهی بعد از این که چندتا کار درست کردم، تصمیم گرفتم که حروف فارسی را هم اجرا کنم و الان تقریباً ۴ سال و نیم است که این کار را انجام می‌دهم.»

در جهان ۵ یا ۶ نفر این کار را انجام می‌دهند

از «شفیعی» درباره جایگاه این هنر در جهان می‌پرسم که می‌گوید: «در دنیا تقریباً ۵ یا ۶ تا هنرمند هستند که در این زمینه هنری در یک سطح قابل قبولی مشغول به فعالیت هستند و آثارشان در اینترنت و فضای مجازی مورد توجه قرار می‌گیرد. آن‌ها بیشتر در تراشیدن اشکال روی مداد مشغول هستند نسبت به حروف. به این سبک من که الفبای فارسی با عربی و به این فرم نستعلیق، ثلث، ... روی مداد تراشیده

الان یک کارشناس تمام‌عیار مداد هستم

به این هنرمند می‌گویم که احتمالاً نگاه شما به مداد بسیار متفاوت با ماست و هر وقت یک مداد می‌بینید، سریع به فکر می‌افتید که بهتر است تبدیل به چه اثر هنری بشود که می‌گوید: «بعد از چند سال کار به صورت تخصصی روی مدادها، الان یک کارشناس تمام‌عیار مداد شدم و از درجه سختی، جنس‌شان، حتی جنس چوب‌شان در برندهای مختلف اطلاعات زیادی دارم. گاهی انواع مدادهای با کیفیت‌تر را به مخاطب‌هایم معرفی می‌کنم که استقبال می‌شود. آن اوایل با دیدن هر مداد به این فکر می‌افتادم که با آن چه طرح‌هایی می‌توان درست کرد ولی الان ایده‌های زیادی در ذهنم است که باید اجرایی‌شان کنم.»

از ایده تا شروع به تراشیدن

از او درباره مراحل طراحی هر کدام از آثارش می‌پرسم که می‌گوید: «طراحی طبیعتاً از ایده شروع می‌شود. ایده هم از محیط اطراف، افکار، علایق و... نشئت می‌گیرد. گاهی هم ایده‌های قدیمی را دوست دارم با روش‌های جدید پیاده‌سازی کنم. بعد از این که محتوایی که می‌خواهم تولید کنم، مشخص شد، باید در ابتدا به طرح آن فکر کنم و ببینم که مثلاً می‌خواهم از نظر خوانایی در چه سطحی باشد، حروفش در هم آمیخته باشد یا نه و همیشه چالش اجرای عمودی و پیوستگی این حروف با من همراه است. در حروف فارسی که نمی‌توان مثل حرف انگلیسی عمودی یا روی می‌دیگر نوشت، همیشه ترکیب بندی‌اش چالش‌برانگیز است. بعد از این که طرح اولیه انجام شد، آن را روی مغز مداد با رنگ، مایک یا... می‌کشم و سپس شروع به تراشیدن آن می‌کنم و باید خیلی مراقب باشم که مداد سالم بماند و گر نه تمام زحماتم بی‌فایده می‌شود.»

زمان اجرای طرح‌هایم را اندازه نمی‌گیرم

از او می‌پرسم که معمولاً طراحی این آثار چقدر زمان می‌برد که می‌گوید: «این که بپرسید هر کدام از این‌ها چقدر زمان می‌برد، مترو معیار خوبی برای ارزش‌گذاری روی این کار نیست چون من این کار را با عشق انجام می‌دهم. بنابراین گاهی اوقات ممکن است فقط ۵ ساعت زمان لازم باشد تا یک مدادی که آماده شده، پشت یک قاب قرار دهم تا بسته بندی شود. این به جز زمان تراشیدن آن مداد است. با این حال، ممکن است که یک کار سریع‌تر انجام شود و جزئیات یک کار بیشتر باشد و ۳ برابر زمان ببرد. خیلی سعی نمی‌کنم زمان انجام اجرای این طرح‌ها را اندازه بگیرم و دوست ندارم این کار را بکنم اما کم‌تر از ۱۰ یا ۲۰ ساعت، کل یک کار جمع نمی‌شود.»

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان رضوی

شنبه ۱۶ تیر ۱۴۰۳

۲۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۵ • ۶ جولای ۲۰۲۴

شماره ۲۱۵۲۰

۲۷۴۹

در زندگی سلام امروز بخوانیم:

میوه‌هایی علیه اضطراب

تب‌دنگی برای چه کسانی خطرناک‌تر است؟

آزمون ۷ سوالی تشخیص اعتیاد به کار

بی‌خوابی شمارا کند و خنگ می‌کند

ساخت زنجیر «ایران» چند ماه طول کشید

«موضوع مهم دیگر این است که این ۶۰ تا کاری که تا امروز اجرایی شده، مربوط به حالتی است که همیشه کارمند بودم و در وقت‌های اضافه و تعطیلات و... آن‌ها را انجام دادم. قطعاً پیچیده‌ترین کاری که انجام دادم، کار زنجیر به نام ایران است که به صورت پار و وقت بین کارهایی که انجام می‌دادم چند ماه طول کشید و حساس‌ترین هم بود». او با این مقدمه درباره چالش‌های این هنر می‌گوید: «از سختی‌های این کار مستندی تهیه نکردم. چالش اصلی، شکننده بودن این طرح‌هاست. یعنی شما در گذاشتن و برداشتن و دوباره بالای سر مداد آمدن وقتی قرار است چند روز بر روی یک طرح کار کنید، چالش احتمال شکسته‌شدن آن را دارید. ضمن این که نمی‌توانید نشسته و یک کار را از اول تا آخر انجام دهید و سپس بلند شوید چون زمان بر است و چشم و دست هم خیلی خسته می‌شود. چالش بعدی هم این که زمانی که یک سفارش را قبول می‌کنم، تا آخرین لحظه نمی‌دانم که در بازه زمانی که به خریدار قول دادم، کار آماده می‌شود یا نه. می‌شکند یا نه! هر چه شما در این زمینه هنری حرف‌ای باشید، بالاخره این احتمال همیشه در آن وجود دارد. یکی دیگر از چالش‌ها، مربوط به ویدئوهایی است که از مراحل تولید این طرح‌ها می‌گیرم. فیلم برداری از این‌ها هم کار بسیار سختی است و تکنیک‌های خودش را دارد.»

بیشتر طرح‌هایم حالت کلکسیونی دارد

از «شفیعی» می‌پرسم که آیا این طرح‌ها فروشی هستند و بازه قیمتی‌شان چقدر است که می‌گوید: «افراد به عنوان هدیه هنری منحصراً به فرد از این آثار استقبال زیادی می‌کنند چون نمونه دیگری در دنیا ندارد. هر طرح بنا بر رنگ و علاقه به همین تولید می‌شود. هدیه نفیس به شمار می‌آید که مشتری خاص خودش را دارد. اما تعداد کارهایی که من می‌توانم در مدت زندگی‌ام انجام دهم، خیلی کم است بنابراین ترجیح می‌دهم سفارشات کمتری بگیرم و وقت خودم را به کارهای کلکسیونی و ماندگار با موضوعاتی که جزو علایق شخصی خودم است، اختصاص بدهم.»

این هنریک کلاس مبر است

به عنوان آخرین سوال از او می‌پرسم که بعد از این که خروجی اثر هنری‌اش را بعد از ساعت‌ها تلاش و پشت سر گذاشتن چالش‌های فراوان می‌بیند، چه احساسی دارد که می‌گوید: «چه سوال خوبی چون درباره احساسات خودم درباره این کار است. فکر می‌کنم بیشتر از همه، خودم به این کار عشق می‌ورزم و از دیدن آثارم شگفت‌زده می‌شوم. چون من هم نمی‌دانم طرح بعدی چیست، چه شکلی خواهد داشت، با چه چالش‌هایی در اجرای آن روبه‌رو خواهیم شد و... بعضی از ویدئوهای کارهایی که درست می‌کنم، خودم صدمه نگاه می‌کنم و هر بار لذت می‌برم. نکته دیگر درباره این کار این است که تکراری نیست و هر شروعش با ریسک همراه است که خروجی قابل قبولی داشته باشد، بنابراین به عادت و روتین تبدیل نمی‌شود. نکته بعدی این که در حین انجام کار به علت تمرکز بالایی که می‌خواهد، در لحظه زندگی کردن را حسابی خوب تمرین می‌کنم و صبر‌یاد و نوع‌مختلّف‌رایا می‌گیرم. یکی صبر در انجام یک کار و یکی هم صبر بر مشکلات و مسائل، به خصوص زمانی که یک کاری می‌شکند یا آسیب می‌بیند و باید از آن گذر کرد. احساس بعدی، حس سرخوشی است که بعد از انجام یک کار سخت نصیب من می‌شود و البته خوشحال شدن از شگفت‌زده شدن دیگران بعد از دیدن این طرح‌ها. این‌ها هم جزو چیزهایی است که من مدام دارم تجربه می‌کنم. همچنین دل‌نپستن به دنیا، مفهوم فانی بودن و شکننده بودن یک چیزی هر چند که به زحمت بسیار درست شده، از دیگر در س‌های این هنر برای من است.»